

Landstingsstyrelsen

**Yttrande över departementspromemorian
Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa
(Ds 2004:52)****Ärendet**

Stockholms läns landsting har av Utrikesdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över departementspromemorian ”fördraget om upprättande av en konstitution för Europa” (Ds 2004:52).

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som yttrande över departementspromemorian ”Fördraget om upprättande av en konstitution över Europa” överlämna landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Bakgrund

EU:s regeringschefer enades den 18 juni 2004 om det nya EU-fördraget. För att det skall kunna träda i kraft som planerat den 1 november 2006 krävs att de 25 medlemsländerna godkänner det. I en del länder avgörs frågan genom en folkomröstning. I andra länder som i Sverige skall de nationella parlamenten ge klartecken. Tanken är att den svenska riksdagen skall fatta beslut senare i år. Inför avgörandet önskar Regeringskansliet genom Utrikesdepartementet synpunkter från ett stort antal myndigheter och organisationer i Sverige.

Genom det nya fördraget ersätts fördragen om Europeiska Unionen och Europeiska Gemenskapen. Unionens samlade verksamhet regleras i ett enhetligt fördrag. Unionen skall ersätta EG som juridisk person.

Förvaltningens synpunkter

Det nya fördraget framhåller grundläggande principer för den europeiska demokratin. Offentlighetsprincipen skall gälla för handlingar hos unionens alla institutioner, myndigheter och organ. Det ger möjlighet till ökad insyn i unionens verksamhet jämfört med idag.

De olika delarna i fördraget faller i huvudsak utanför landstingets kompetensområde varför förvaltningen har valt att begränsa sitt yttrande till att endast belysa och kommentera två av de områden där landstinget särskilt berörs, nämligen Regionernas roll och Hälso- och sjukvård / Folkhälsa.

Regionernas roll

Det organ som närmast varit språkrör för Europas lokala och regionala myndigheter under processen med att arbeta fram den nya konstitutionen har varit Regionkommittén. Kommittén har ställt sig positiv till de förändringar som föreslås och bedömer att lokalt och regionalt folkvalda tilldelas nya befogenheter.

Ett viktigt inslag härvidlag är att i förslaget till ny konstitution artikel I-5:1 anges att unionen skall respektera inte bara medlemsstaternas nationella identitet utan även den regionala och lokal identiteten. I artiklarna om unionens demokratiska liv framgår att EU:s institutioner skall föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med den lokala och regionala nivån (I-46).

Subsidiaritetsprincipen har sedan Maastrichtfördraget varit ett fundamentalt inslag för att säkerställa att åtgärder vidtas på den lämpligaste nivån på de områden där behörigheten delas mellan medlemsstaterna och unionen. I det nya förslaget kommer den lokala och regionala nivån uttryckligen att inkluderas.

De viktigaste ändringarna i förhållande till nu gällande fördrag återfinns i ett särskilt protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Det införs en politisk mekanism som ger de nationella parlamenten en direkt roll i kontrollen av att subsidiaritetsprincipen efterlevs. De får möjlighet att i ett tidigt skede i beslutsprocessen kunna signalera om de förslag som läggs från kommissionen bryter mot principen. Det blir således viktigt för kommunerna och landstingen att engagera sig i hur riksdagen utformar sitt subsidiaritetsarbete och hur den lokala och regionala nivån blir konsulterade i frågor som de ansvarar för.

2005-02-15

LS 0501-0007

Landstingsstyrelsens förvaltning ser det nya fördraget som en plattform med större möjligheter än tidigare att ta tillvara och försvara regionala intressen i det europeiska samarbetet.

Hälso- och sjukvård / Folkhälsa

Medlemsstaternas befogenheter på hälso- och sjukvårdsområdet förtydligas jämfört med tidigare. Deras ansvar för att besluta om sin hälso- och sjukvårdspolitik slås fast liksom att unionen skall respektera detta. Frågor som rör folkhälsopolitikens utformning utgör ett nationellt ansvar. Unionens befogenhet på detta område handlar främst om att genomföra åtgärder som främjar samarbetet mellan medlemsstaterna.

Unionen får större möjligheter att fastställa regler för kvalitet på läkemedel och att bekämpa allvarliga gränsöverskridande hot på hälsoområdet. Unionen får också enligt fördraget vidta bindande åtgärder när det gäller allvarliga hot mot människors hälsa av gränsöverskridande karaktär. Det omfattar framför allt smittskyddsområdet.

Folkhälsa var under förhandlingarna en högt prioriterad fråga för Sverige. Tobak och alkohol skulle enligt Sveriges uppfattning ses inte bara som varor utan även som ett hot mot folkhälsan. Följden blev en referens i fördraget till tobakens och alkoholens skadeverkningar. Unionen ges möjlighet att i europeiska lagar eller ramlagar föreskriva åtgärder som direkt syftar till att skydda folkhälsan avseende tobak och missbruk av alkohol.

Förvaltningen finner fördragsförslaget bra i denna del. Sammantaget medför det att framför allt unionens folkhälsodimension förstärks.

Sören Olofsson